

2013: top-jaar voor dagvlinders

Tekst en foto's: Kars Veling

Het begon vreselijk met heel lang koud, somber en nat weer. Het kwam maar niet op gang en iedereen ging alweer uit van een slecht jaar, misschien nog wel minder dan het rampjaar 2012. Maar in de loop van juni veranderde het en werd het de beste vlinderzomer van deze eeuw.

Nog nooit eerder zijn er 73 oranje luzernevlinders gemeld, nog nooit was er een keizersmantel in ons werkgebied gezien en slechts zelden werden in een jaar tijd 24 verschillende soorten dagvlinders gespot.

Als we de waarnemingen bekijken die werden doorgegeven aan de invoersites Telmee.nl en Waarneming.nl, komt de kleine vos op 1. In 108 verschillende records zijn 263 kleine vossen gezien. Vooral eind juli en in de loop van augustus was het een heel alge-

Kleine vos op vlinderstruik, Akkerwinde

mene soort. Soms kon je, op een mooi uitgegroeide vlinderstruik, wel 10 kleine vossen tegelijk te zien krijgen. Wanneer was dat voor het laatst het geval? Wat aantal vlinders betreft, wordt de kleine vos echter ruim voorbij gestreefd door het icarusblauwtje. Hoewel er maar 46 meldingen zijn gaat het hier wel om 338 exemplaren. Icarusblauwtjes kunnen dan ook echt in hoge dichtheden voorkomen in de uiterwaarden bijvoorbeeld of in het Tichelterrein bij Buren.

In de Regulieren was het bruin zandoogje de winnaar van het aantal waargenomen vlinders. Er zijn er meer dan 200 gemeld, maar dit gaat om losse waarnemingen die mensen in het voorbijgaan zien en doorgeven. Er loopt een vaste route door de Regulieren en tijdens het tellen (en dat is dus maar een steekproef van 5 meter breed en een km lang) werden maar liefst 1878 bruin zandoogjes geteld. Het was prachtig om tientallen bruin zandoogjes te zien op de bloemen van kale jonker en valeriaan.

Bont zandoogje, Akkerwinde

	Waarnemingen	Rang waar	Exemplaren	Rang ex
kleine vos	108	1	263	2
dagpauwoog	76	2	182	4
gehakkelde aurelia	51	3	59	7
icarusblauwtje	46	4	338	1
argusvlinder	43	5	116	5
klein koolwitje	43	6	47	9
bont zandoogje	41	7	46	10
oranje luzernevlinder	39	8	73	6
bruin zandoogje	31	9	236	3
klein geaderd witje	29	10	50	8
groot koolwitje	29	11	35	11
atalanta	26	12	33	12
citroenvlinder	23	13	23	15
distelvlinder	20	14	24	13
kleine vuurvlinder	12	15	12	17
oranjetipje	10	16	16	16
bruin blauwtje	8	17	9	18
boomblauwtje	6	18	6	19
groot dikkopje	4	19	24	14
koninginnenpage	4	20	4	20
zwartsprietdikkopje	3	21	3	21
landkaartje	2	22	2	22
gele luzernevlinder	1	23	1	23
keizersmantel	1	24	1	24

Bruine zandoogjes op Valeriaan, Regulieren

Oranje luzernevlinder, Molenkade

Dat de kroeglopers kleine vos, dagpauwoog en gehakkelde aurelia hoog zijn geëindigd is niet vreemd omdat dit ook de typische tuinsoorten zijn en dus door veel mensen worden gezien. Leuk zijn vooral de nummers 4 en 5. Het al genoemde icarusblauwtje mag dan vierde staan, als je kijkt naar het aantal vlinders dat is doorgegeven is het de nummer 1. Een andere graslandvlinder, de argusvlinder, is landelijk enorm achteruit gegaan de afgelopen tien jaar en dat geldt ook in de ons omringende landen. Prachtig dus dat deze het in onze omgeving nog steeds redelijk lijkt te doen.

In deze 'goednieuwsshow' mag het bont zandoogje natuurlijk niet ontbreken. Een jaar of vijf geleden nog niet uit ons werkgebied bekend en inmiddels in iedere niet helemaal bestrate tuin te vinden. Dat is ook een landelijk beeld, want dit zandoogje heeft zich fors uitgebreid.

Niet alle soorten doen het trouwens goed, want zwartsprietdikkopjes hebben we hier in het verleden met tientallen kunnen tellen en in 2013 zijn er slechts drie doorgegeven. Ook het landkaartje is maar erg weinig gezien. Deze soort lijkt toch niet echt vaste voet aan de grond te krijgen hier in Culemborg.

Dat het een goed vlinderjaar was, blijkt ook uit twee nieuwsberichten op de site NVWC.nl. Leo van der Kooij meldt wat hij tijdens een lang weekend tuinvlindertelling allemaal heeft gespot in zijn tuin aan de Vliegerweg. Het gaat hier niet om een heel grote tuin, maar wel een heel mooie natuurlijke en dat blijkt uit zijn vlinderwaarnemingen. Zo zag hij begin augustus maximaal zeven dagpauwogen

tegelijktijd, maar ook atalanta, gehakkelde aurelia, twee boomblauwtjes, twee distevlinders, groot en klein koolwitje en kleine vos.

Een kleine maand later was ook Wiegert Steen lyrisch over de vlinders in zijn tuin in Rumpt. Naast de soorten die al bij Leo waren genoemd had hij ook argusvlinder in zijn tuin. En wat te denken van de citroenvlinder en bont zandoogjes?

Kleine vuurvlinder, Goilberdingerwaard

Als klap op de vuurpijl bezocht ook de oranje luzernevlinder zijn tuin. Voor deze trekvlinder was 2013 een echt topjaar en ook in ons werkgebied is hij volop waargenomen.

Als deze Hakal verschijnt, is de vlindertijd echt afgelopen, maar dan kunnen we terugzien op een geweldig jaar, waarvan we hopen dat er nog veel volgen! 🍀

Zwartsprietdikkopje